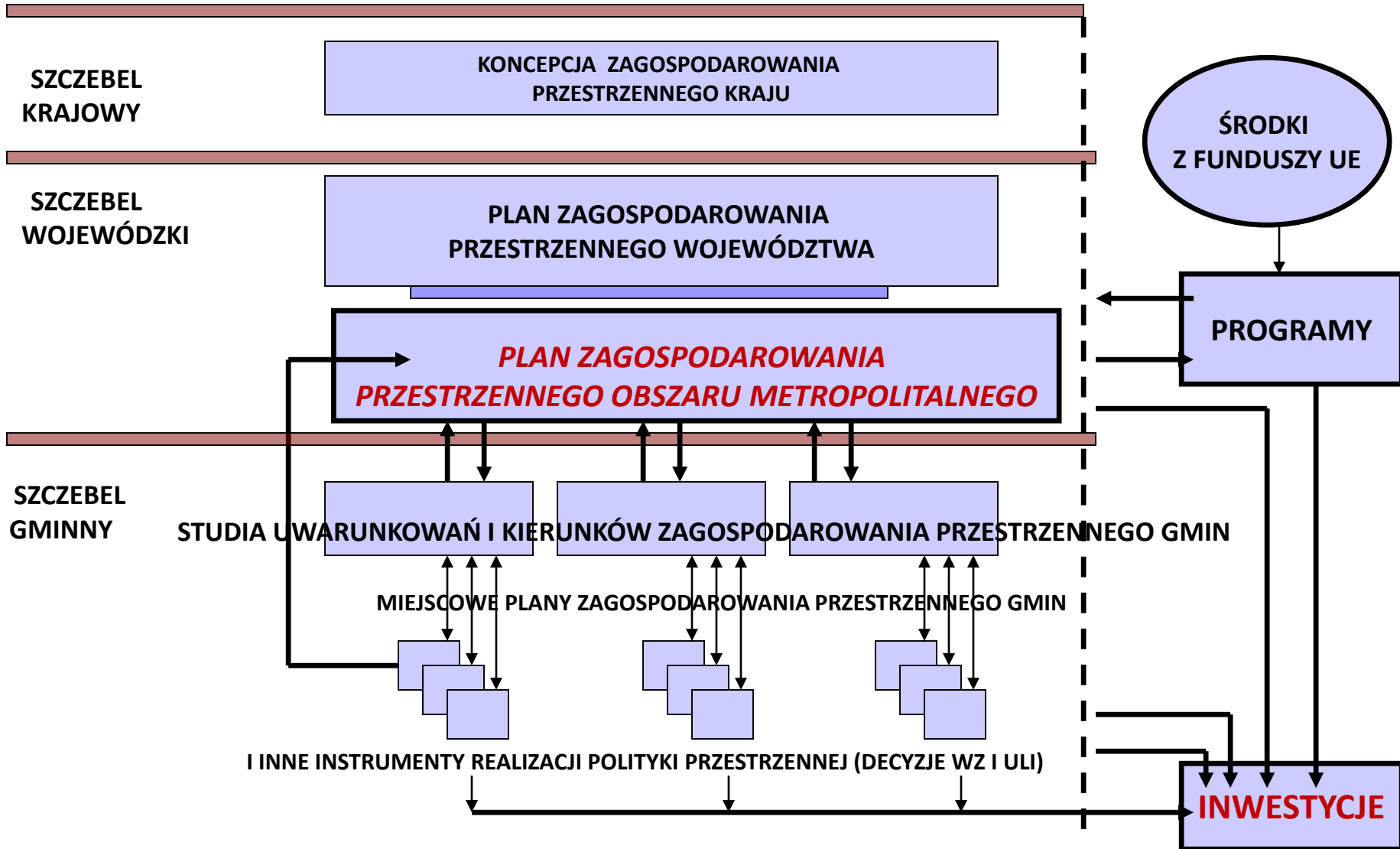

*Problemy planowania
przestrzennego
w polskich metropoliach*

Zbigniew K. Zuziak

Kraków, 08.09.2016

Założenie: *nastąpią korzystne zmiany w systemie planowania przestrzennego w Polsce, ale.....*

Problem, pytania, hipoteza

„Konstrukcja urbanistyczna w czasach dekonstrukcji? ”

- ❑ **Problem dezintegracji:** 1) W urbanistyce neoliberalnej strategii rozwoju skupiają się na projektach strategicznych. 2) Ich wzajemne powiązanie pozostawia wiele do życzenia. 3) sprawą kluczową staje się kwestia konstrukcji urbanistycznej

- ❑ **Takie ujęcie problemu prowadzi do pytań nt.:**
 - 1) **Modelu struktur przestrzennych** → „konstrukcja urbanistyczna jako osnowa modelu przestrzennych struktur metropolitalnych
 - 2) **Transport a logika formy urbanistycznej**
 - 3) **Modelu planowania** → **związki między planowaniem przestrzennym a projektowaniem urbanistycznym**

Plan

- ❑ ***Perspektywa:*** planowanie przestrzenne ↔ planowanie systemów transportu ↔ projektowanie urbanistyczne
- ❑ ***Przykłady dobrej arch. i problemy urbanist.***
 - dezintegracja przestrzeni urbanistycznej → integrowanie przestrzeni miejskiej ma być celem strategicznym planowania miast
 - metodyka planowania przestrzennego w skali metropolitalnej
- ❑ ***Pojęcie konstrukcji urbanistycznej***
- ❑ ***Modelowanie struktury przestrzennej MOF***
- ❑ ***Rekomendacje***

*Spojrzenie architekta, urbanisty
myślącego o związkach między
planowaniem przestrzennym,
projektowaniem urbanistycznym
oraz relacjach: transport a logika
formy urbanistycznej*

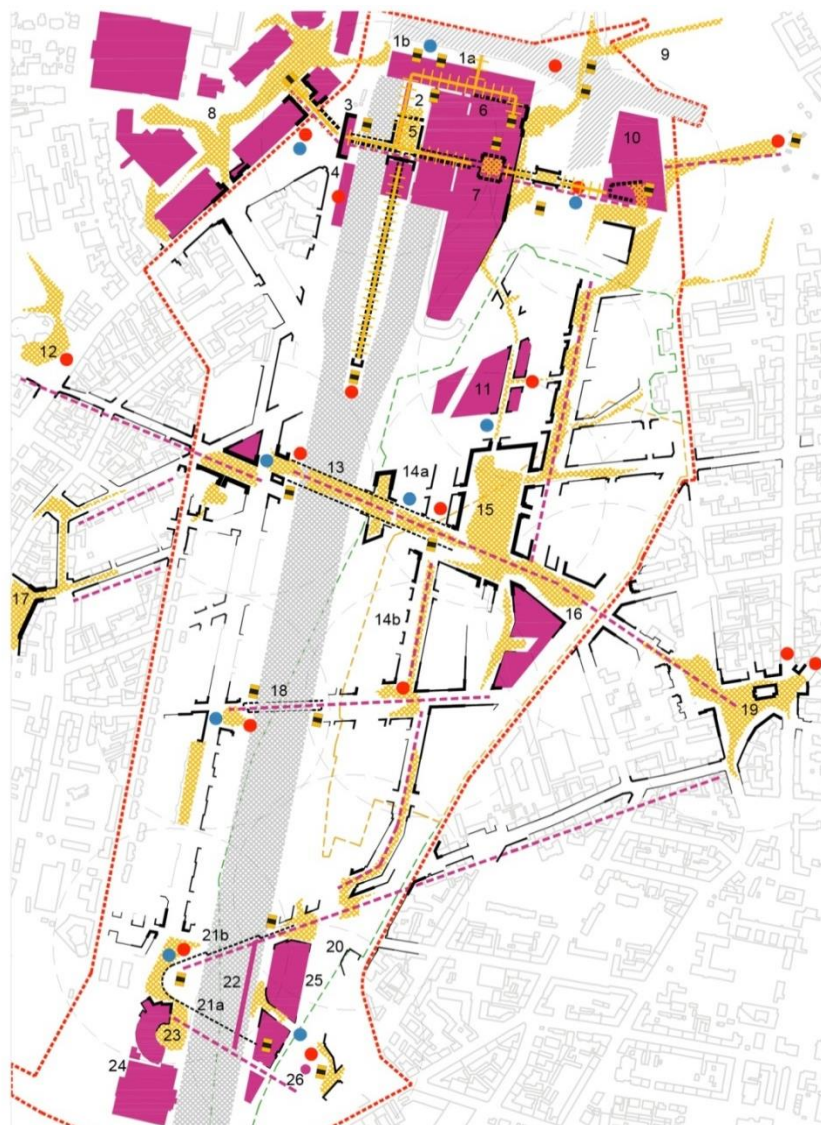

Tkanka śródmieścia Katowic z planowanymi założeniami projektowymi

LEGENDA skala 1: 5000

- projekt przebudowy - ulica Mariacka, Dworzec, Starowiejska, Kościelny, św. Stanisława
- zakres planu koordynacyjnego nowego centrum (pro. KoniorStudio)
- proponowana granica śródmieścia
- 1. Zespół Biurowy - Administracyjny Silesia Towers wy.Trigranit - pro. Kuryłowicz
- 2. Zespół Biurowo - Administracyjny pro. Medusa
- 3. Międzynarodowe Centrum Konferencyjne pro. JEMS Architekti
- 4. Narodowa Orkiestra Polskiego Radia - Pro. KoniorStudio

PROJEKT

SIĘĆ PRZESTRZENI PUBLICZNYCH
STAN PROJEKTOWANY
SKALA 1:10 000

LEGENDA

- ELEMENTY SIĘCI AKTYWNOŚCI ULIC I PLACÓW**
- AKTYWNA KRAWĘDŹ ULICY / PLACU
 - POD/NADZIEMNA AKTYWNA KRAWĘDŹ ULICY
 - KUBATURA AKTYWNOŚCI
- ELEMENTY ŚRODOWISKA PIESZEGO**
- POTOK PIESZYCH
 - PASAŻ WEWNĘTRZNY
 - MODUŁ PIESZY - PROMIENŹ 200M
 - OŚ AKTYWNOŚCI ULICY
 - KOMUNIKACJA PIONOWA PIESZA
 - PRZYSTANEK TRAMWAJ, AUTOBUS
- BARIERY ŚRODOWISKA PIESZEGO**
- TERENY KOLEJOWE PKP - ZAMKNIĘTE
 - TERENY DRÓG KOŁOWYCH
- - - - - ZAKRES OPRACOWANIA
- - - - - TEREN BILANSOWANY

1-Hala dworca Poznań Główny; 2-Plac dworcowy; 3-Dworzec Zachodni; 4-Przystanek PST (Poznański Szybki Tramwaj); 5-Miejsce dawnej hali dworca kolejowego Poznań Główny; 6-Hala dworca autobusowego; 7-Galeria handlowa "Poznań City Center"; 8-Obszar MTP (Międzynarodowe Targi Poznańskie); 9 -Park Marcinkowskiego; 10-Centrum Kongresowe; 11-Centrum Administracji Publicznej; 12- Park Wilsona; 13-Kładka piesza zielona; 14-Inkubatory Innowacji; 15- Nowy rynek; 16-Obiekt Kultury i Muzyki; 17-Rynek Łazarski; 18- Tunel pieszy; 19- Rynek Wildecki; 20-Nowy kościół; 21AB- Kładka piesza; 22-Przystanek SKM; 23-Galeria handlowa "Kolejowa" (budynek parowozowni); 24-Scafo; 25- Centrum Sportu i Rekreacji; 26- Adaptacja

Integracja struktury a sieć przestrzeni publicznych

MAIN STATION DISTRICT IN POZNAN (MSD)

LEGEND (KEY):

 MSD Border

 Railway

MSQ STREETS:

 With car traffic

 Pedestrian / Shopping

 Potential Pe destrian

 Streets with tram lines

 Other streets

 Main Public Buildings

 Shopping center

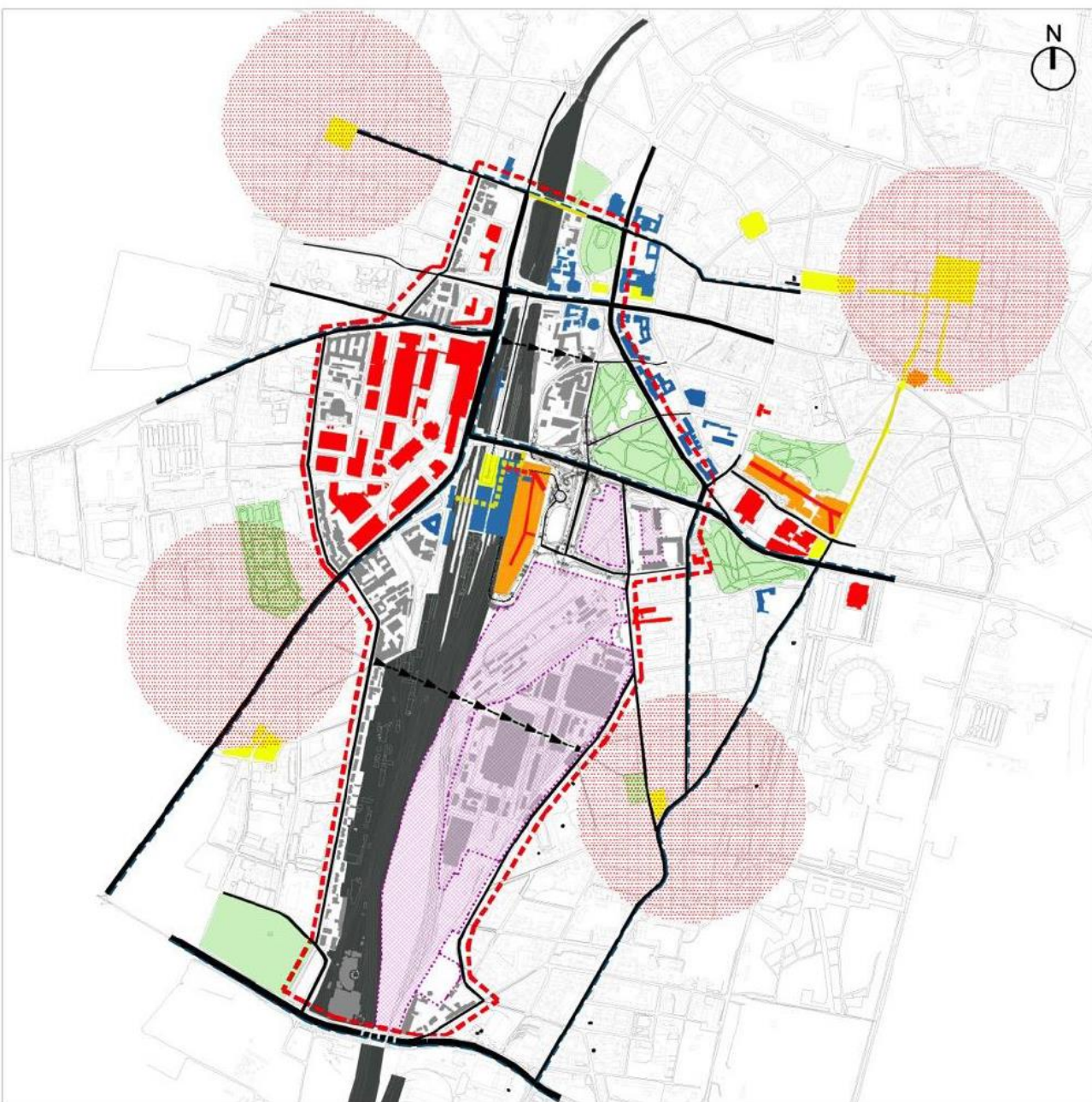
 Comerical buildings

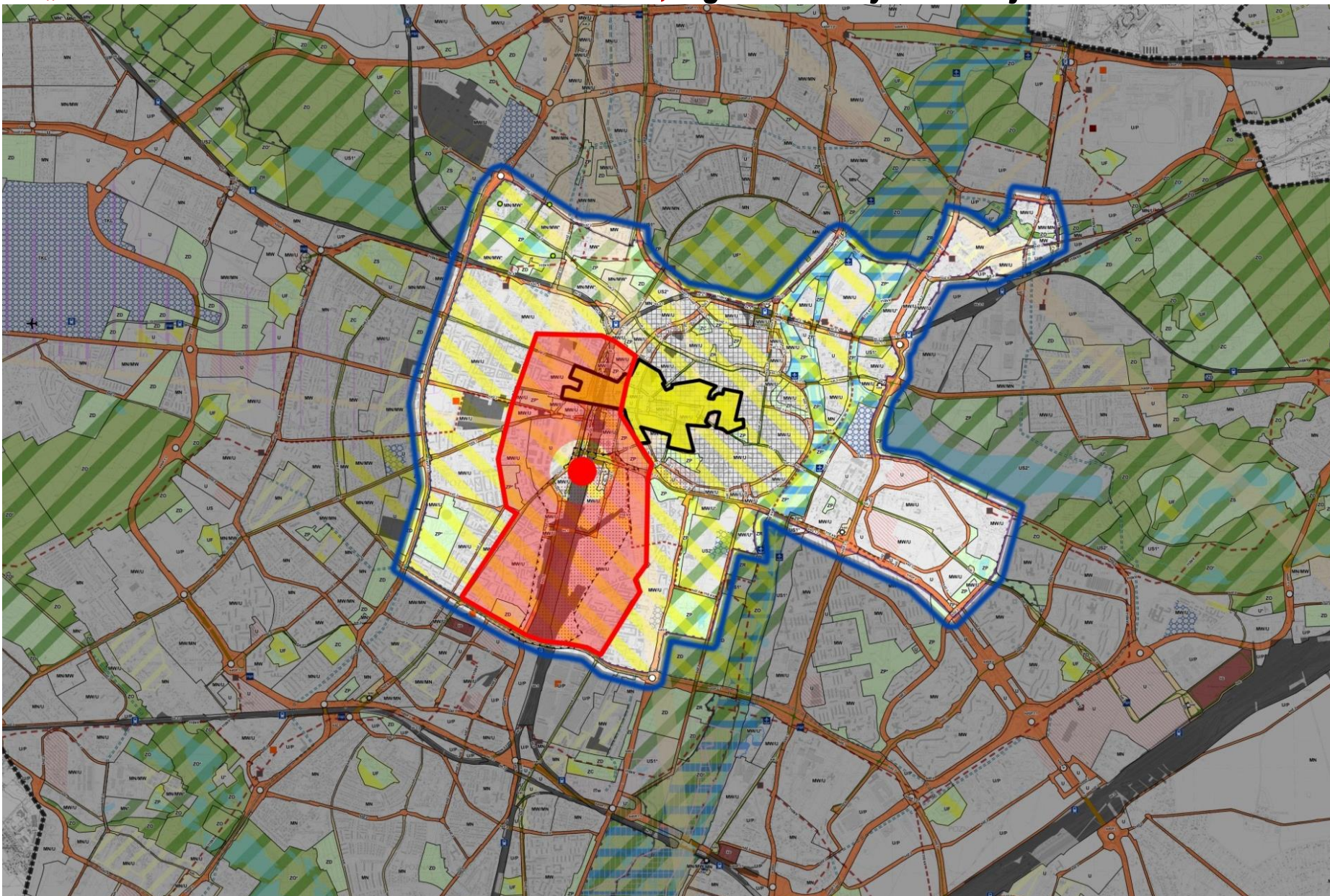
 Urban squares

 Green squares

 Potential area

SCALE 1:35 000

 - DZIELNICA DWORCOWA

 - ŚRÓDMIEŚCIE

 - CENTRUM lata 60-te

ULICA WAJDELOTY GDAŃSK

1. KONTEKST URBANISTYCZNY

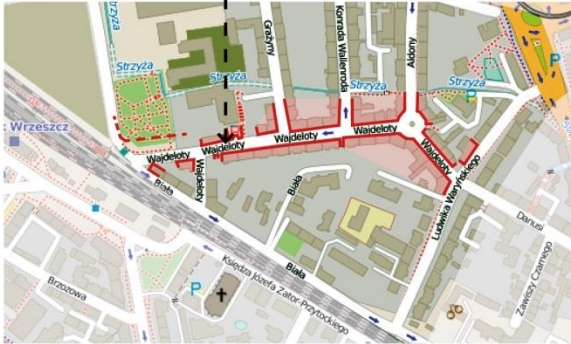

Ulica śródmiejska w dzielnicy Gdańsk Wrzeszcz

Element sieci przestrzeni publicznych w policentrycznej strukturze przestrzennej Gdańska

Usytuowanie względem węzłów komunikacji publicznej

2. KONTEKST LOKALNY

Klimat miejsca

Günter Grass
Blaszany
bębenek

3. PROJEKT PRZEBUDOWY ULICY (2006)

4. PRZEBUDOWA ULICY (2014-2015) - Architektura ulicy a rewitalizacja

Przebudowa nawierzchni ulicy oraz infrastruktury technicznej (sieci, instalacje, oświetlenie).

Remonty kamienic.

Nasadenia zieleni, mała architektura.

Ożywienie gospodarcze w parterach.

5. SPOŁECZNE ASPEKTY REWITALIZACJI - PODSUMOWANIE EFEKTÓW (KRYTYKA POLITYCZNA, TOWARZYSTWO URBANISTÓW POLKICH) (2015)

-----> Drodzy Mieszkańcy ulicy Wajdeloty, Dolnego Wrzeszcza, gdańszczanie ...

Jak ocenicie zmiany na ul. Wajdeloty?
Podzielcie się swoimi opiniami 18 czerwca 2015 roku

17:00 - 18:00 spacer z przewodnikami po ul. Wajdeloty
prowadzenie: Jolanta Szczęsna
zbiórka przy gdańskim na ul. Wajdeloty o 17:00

18:15 - 20:00 społeczna dyskusja o efektach rewitalizacji
boczna sala w I LO w Gdańsku, ul. Pestalozziego 7

Serdecznie zapraszamy!

Nasze spotkanie zainicjowała Jane Jacobs, amerykańska autorka książek o wielofunkcyjnej i żywej przestrzeni publicznej miast (m. in. książki 'Życie i śmierć wielkich miast Ameryki'), aktywistka walcząca o zachowanie charakteru i tożsamości swojej dzielnicy.

**krytyka
polityczna**
CENTRUM WYSTAW I KULTURY

Fundacja KIL
Stowarzyszenie
Waga

Współpraca z
Rada Dzielnicy
Dolny Wrzeszcz

Opracowanie: Paweł Wojdyłak

Konstrukcja urbanistyczna

Układ techniczno-przyrodniczy integrujący przestrzenne zagospodarowanie miasta. Konstrukcja urbanistyczna wiąże kluczowe projekty miejskie z intencją uzyskania efektów synergicznych.

- ***„Korytarze miejskie”*** – znaczące, w skali miasta, układy liniowe wiążące elementy zagospodarowania przestrzennego wzdłuż głównych kierunków komunikacyjnych – odpowiednio do zasad zrównoważonej mobilności;
- ***„Miejsca węzłowe”*** – miejsca skupiające miejskie aktywności i wiążące je z zagospodarowaniem przestrzennym miasta; znaczące w skali miasta koncentracje funkcji usytuowane przy węzłach głównych powiązań komunikacyjnych i „zielonych korytarzy” – (centra, węzły mobilności, węzły integracyjne / węzły miejskości);
- ***„Korytarze zielone”*** – znaczące, w skali miasta, układy przyrodnicze wiążące elementy zagospodarowania przestrzennego pod względem kompozycyjnym;

SKITSEFORSLAG TIL EGNPLAN FOR

STORKØBENHAVN

UDARBEJDET 1947 AF EGNPLANKONTORET

(1:25.000 SKITSE FOR UDVALGET TIL KLADNINGEN AF KØBENHAVNSOMRÅDET)

SKITSEFORSLAG TIL EGNPLAN FOR

STORKØBENHAVN

UDARBEJDET 1947 AF EGNPLANKONTORET

(1:25.000 SKITSE FOR UDVALGET TIL KLADNINGEN AF KØBENHAVNSOMRÅDET)

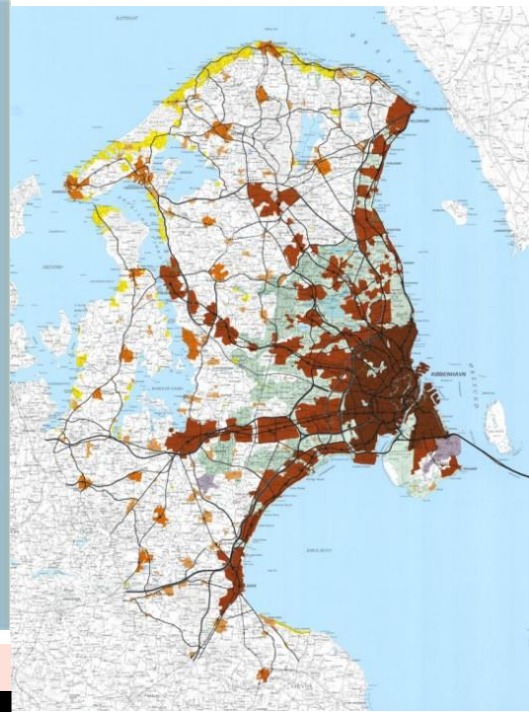
SKITSEFORSLAG TIL EGNPLAN FOR

STORKØBENHAVN

UDARBEJDET 1947 AF EGNPLANKONTORET

(1:25.000 SKITSE FOR UDVALGET TIL KLADNINGEN AF KØBENHAVNSOMRÅDET)

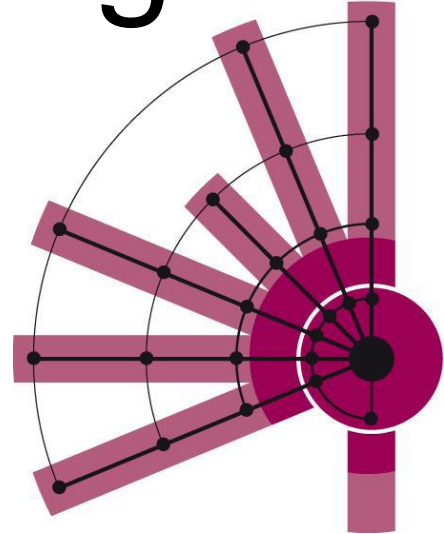
Model, Wizja

Konstrukcja urbanistyczna

Kopenhaga

Plan „palczasty” 1947

Plan palczasty 2007

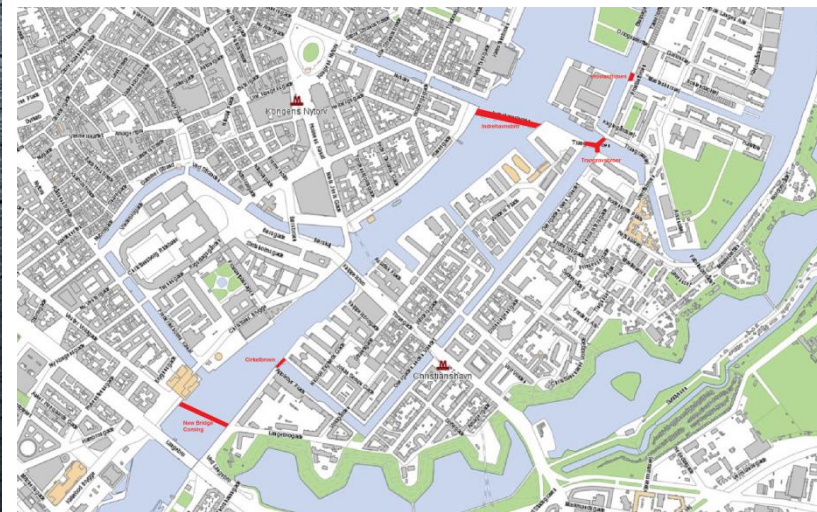
Centrum Kopenhagi

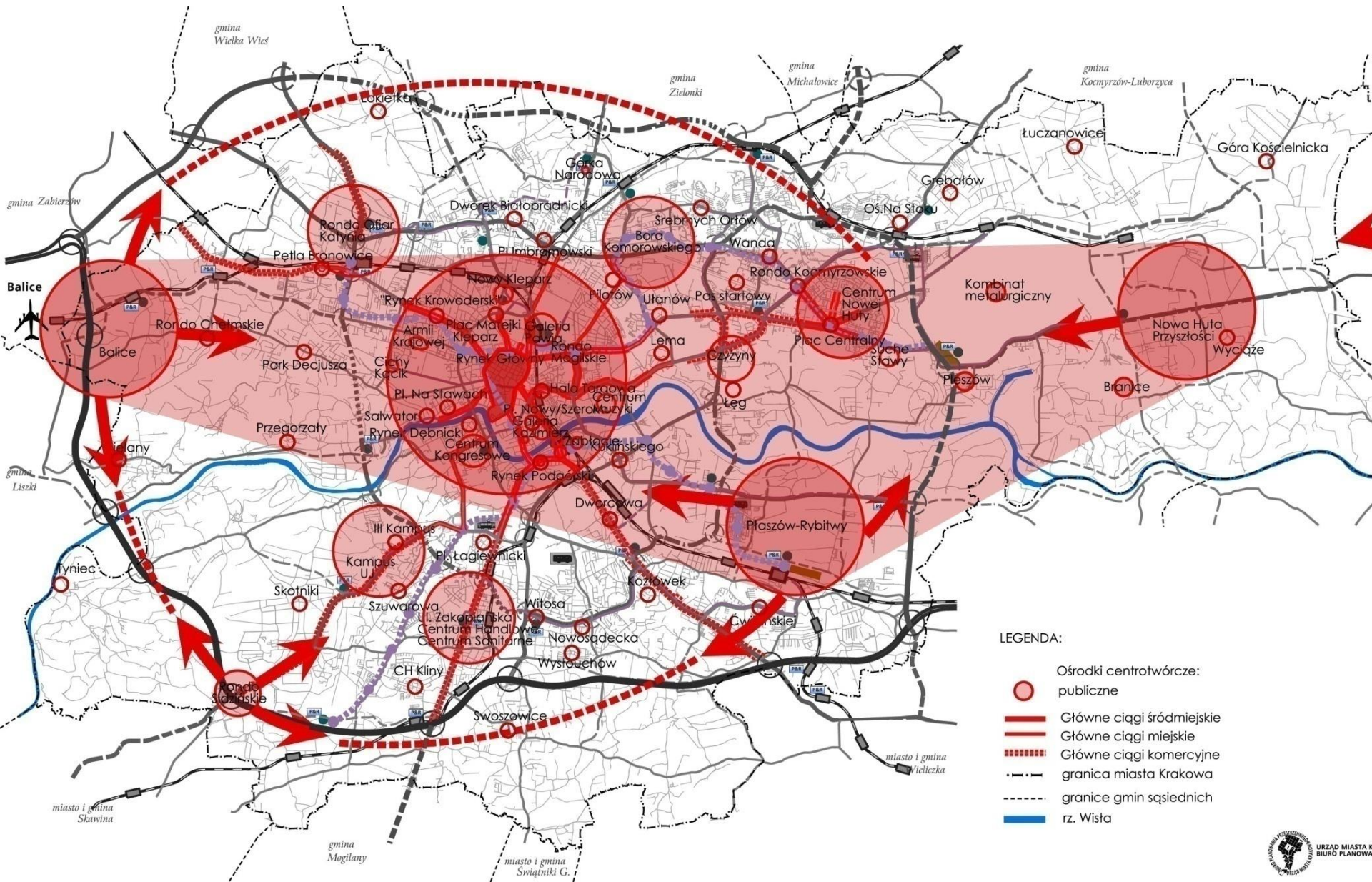

Autor projektu: Olafur Eliasson

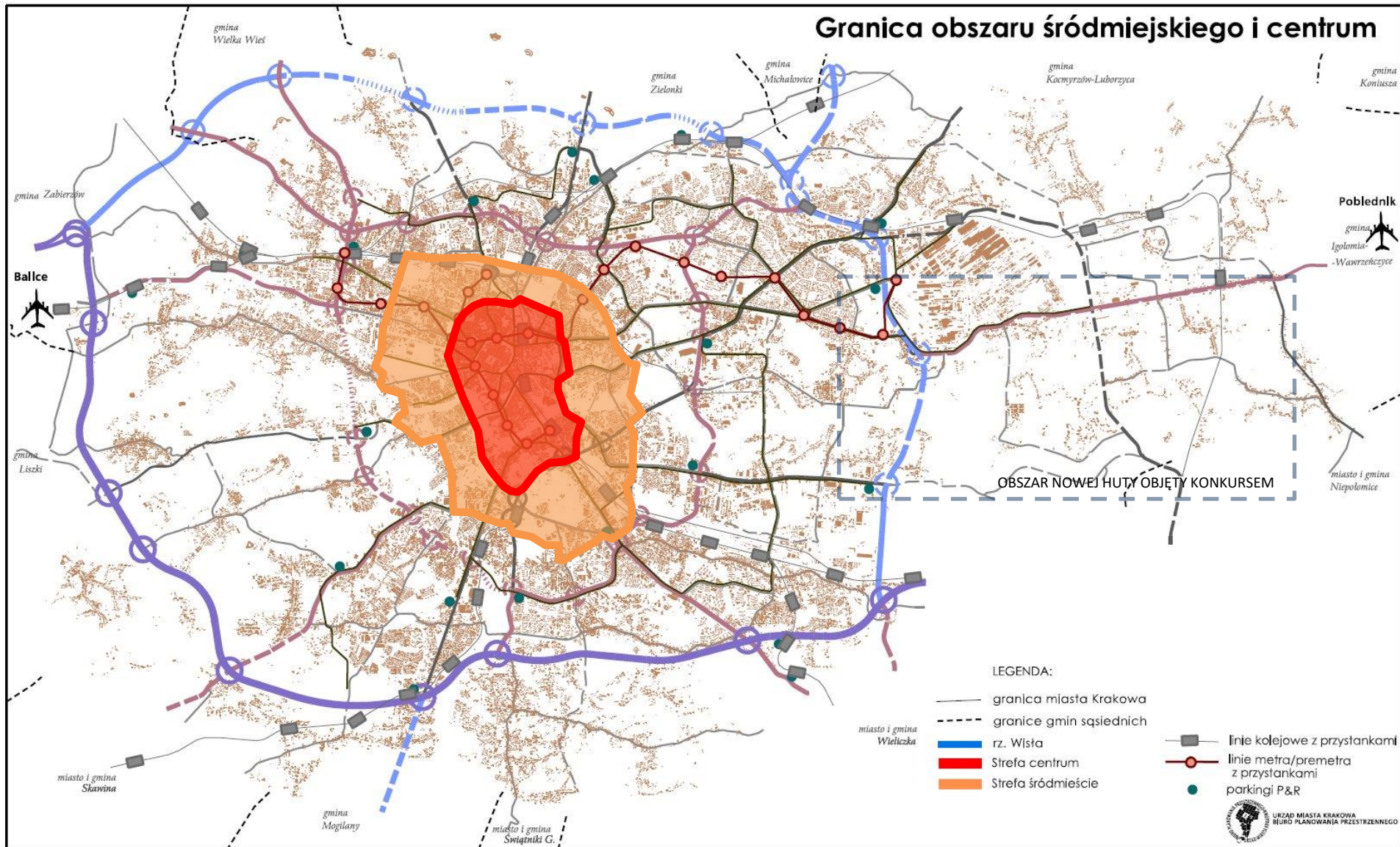
Kraków: śródmieście a PSM – budowanie policentryczności

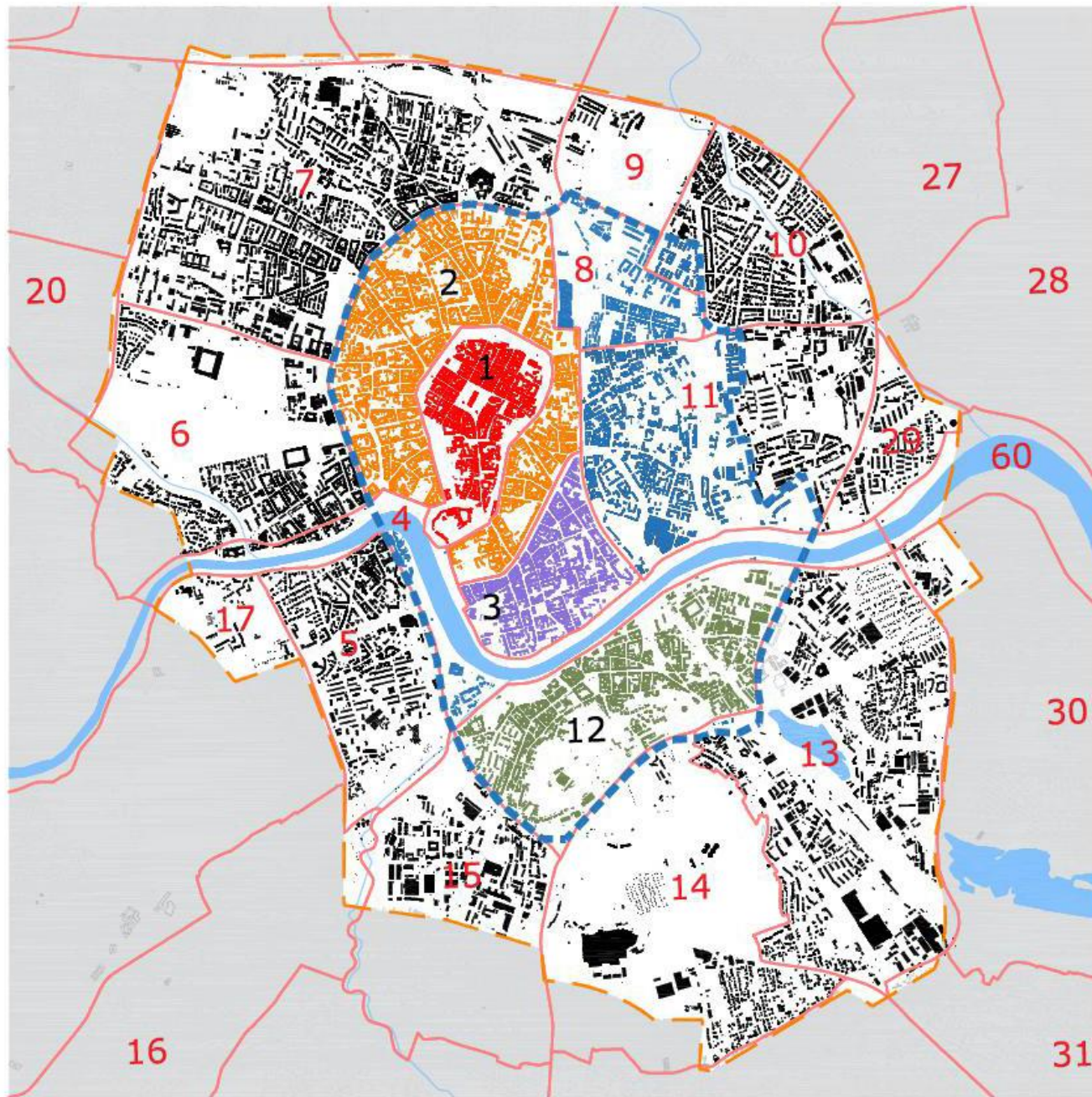

Kształtowanie struktury przestrzennej

- Śródmieście - centrum KrOM / aglomeracji
- Centrum miasta

Granica obszaru śródmiejskiego i centrum

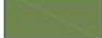

LEGEND

BORDERS

- City center (CC)
- Inner city (IC)
- Urban structural unit (USU)
- 1-63 Number of USU

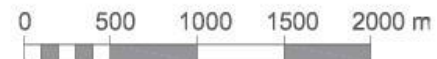
CITY CENTER USU

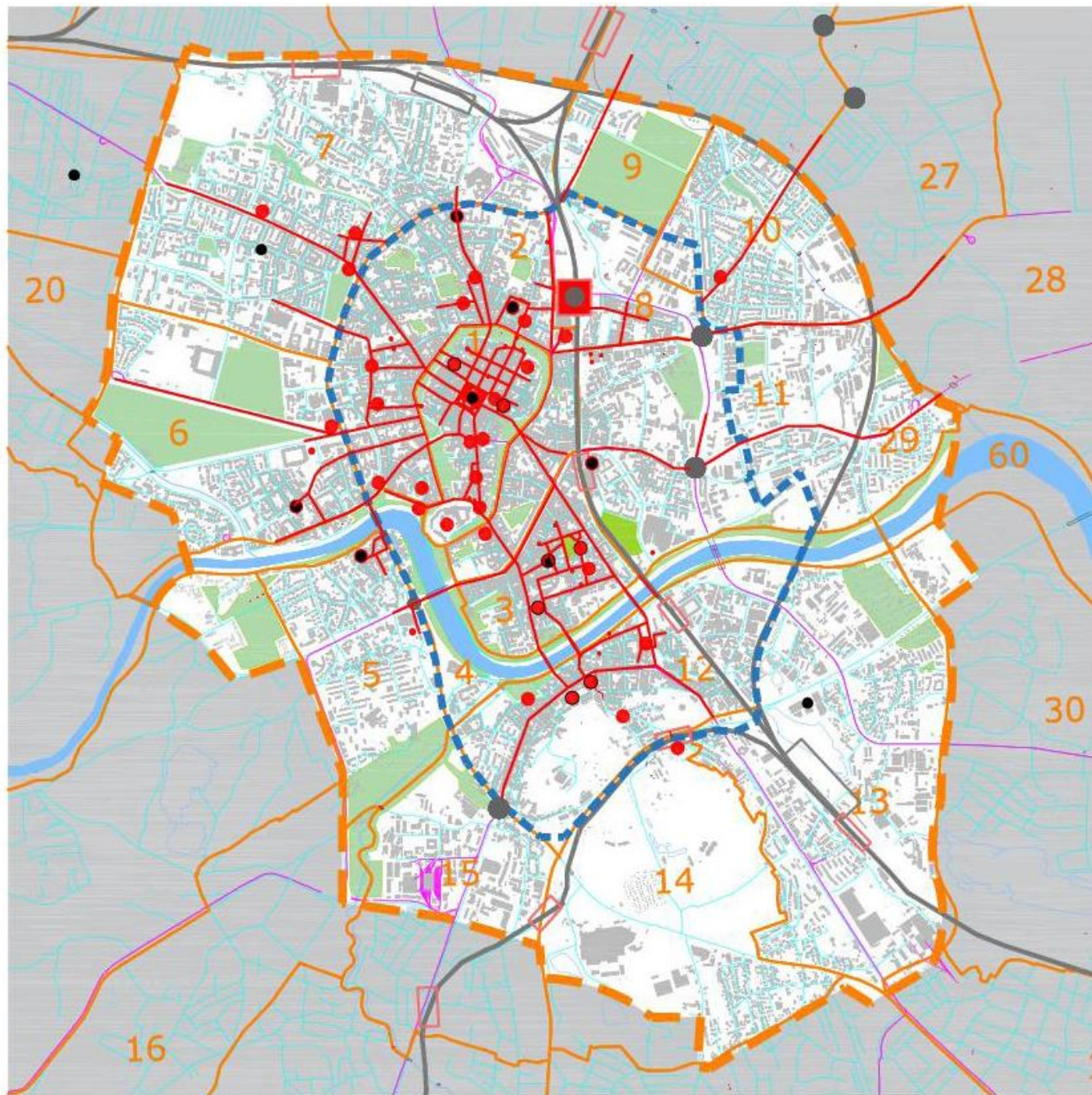
- Old Town
- First Ring Road
- Kazimierz and Stradom
- Old Podgórze

OTHER CC USU WITHIN THE CC

INNER CITY USU OUT OF THE CC

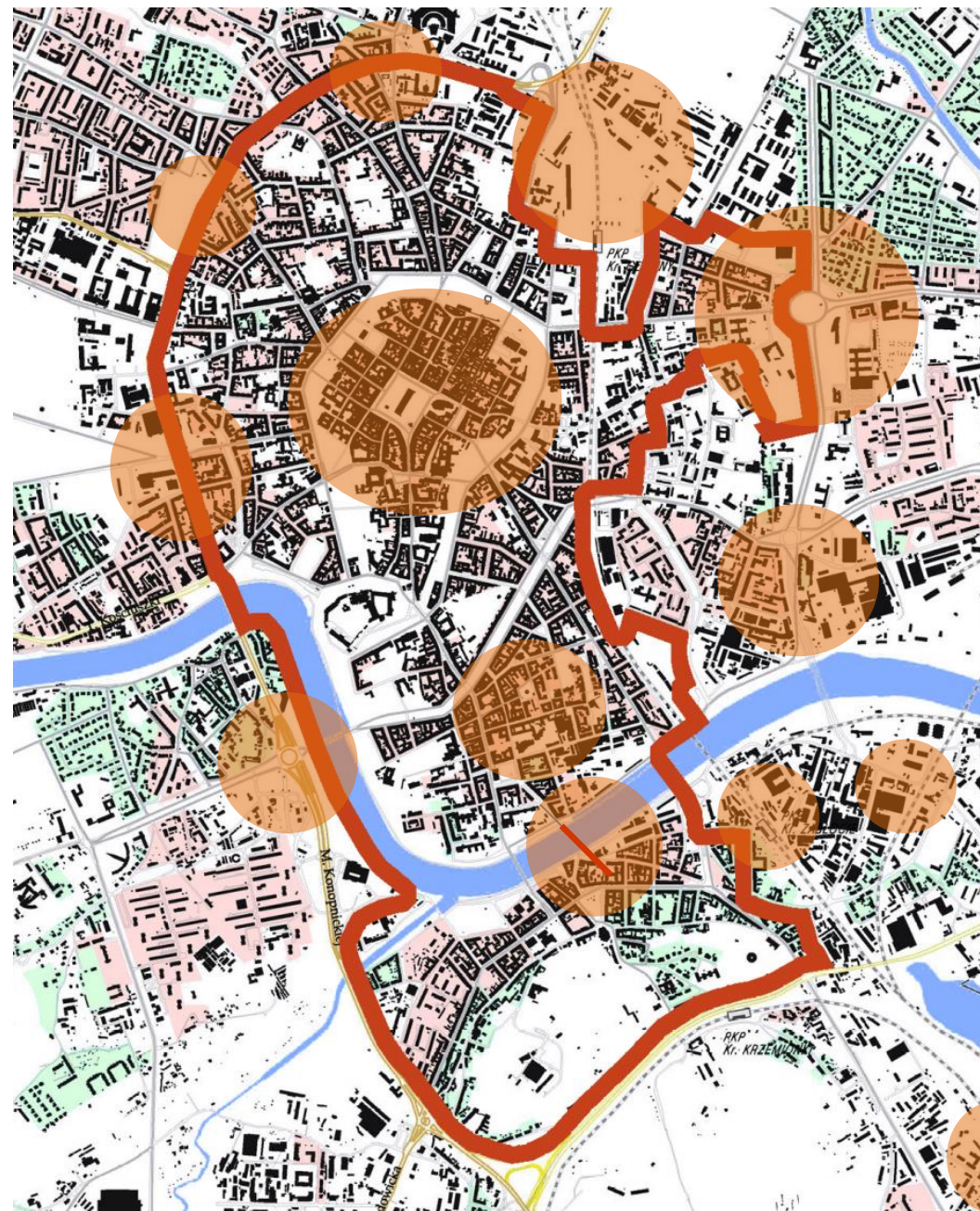

LEGEND

- BORDERS**
 - City center
 - Inner city
 - Structure of urban unit
 - 1-63 Number of urban unit
 - PUBLIC TRANSPORT**
 - Transport hubs
 - Railway track with station
 - Railway station / Main RS
 - Tram line
 - NETWORK OF PUBLIC SPACES**
 - Streets - composition axes
 - Streets
 - SQUARES**
 - Main Market Square
 - Secondary urban squares
 - Other urban square or piazza
 - Trade squares
 - RECREATION AREA**
 - Public green
 - Wisla River with waterfronts
- 0 0,5 1 1,5 2 km

Węzły miejskości i Park Bulwarów Wisły w konstrukcji urbanistycznej śródmieścia Krakowa

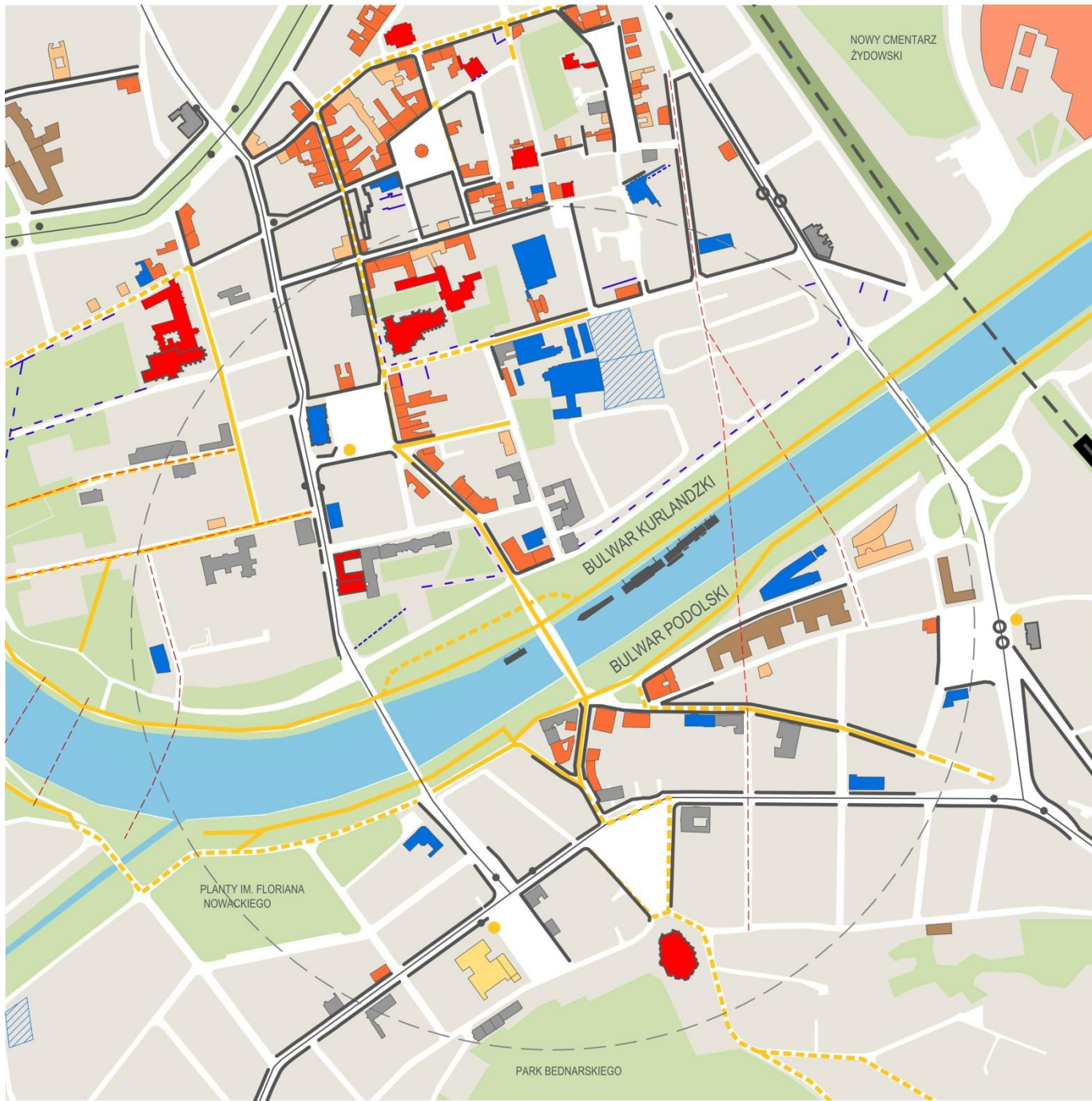
CENTRUM A PARK BULWARÓW rz. WISŁY ORAZ EFEKT KŁADKI O. BERNATKA I CRIKOTEKI

ANALIZA FUNKCJONALNA / AKTYWNOŚCI - KAZIMIERZ I STARE PODGÓRZE

- miejsca/obiekty przyciągające/generujące ruch pieszy i rowerowy
- kultowe obiekty gastronomiczne
- obiekty kultury
- obiekty sakralne/kultu religijnego
- hotele/hostele
- obiekty sportowe
- urzędy/obiekty państwowe/banki
- obiekty handlu wielkopowierzchniowego
- nowe apartamentowce
- barki
- tereny inwestycji
- dominanty
- aktywne partery ulic i placów
- relikty średniowiecznych murów Kazimierza
- mury/ogrodzenia
- mury ogniowe
- ścieżki rowerowe
- ulice przyjazne rowerzystom
- stacja wypożyczalni rowerów KMK Bike
- linie tramwajowe
- przystanki tramwajowe
- przystanki generujące aktywności
- nasyp kolejowy
- obszary zieleni
- tereny zainwestowane
- linia kolejowa
- zasięg dojazdu do kładki
- potencjalne kierunki powiązań

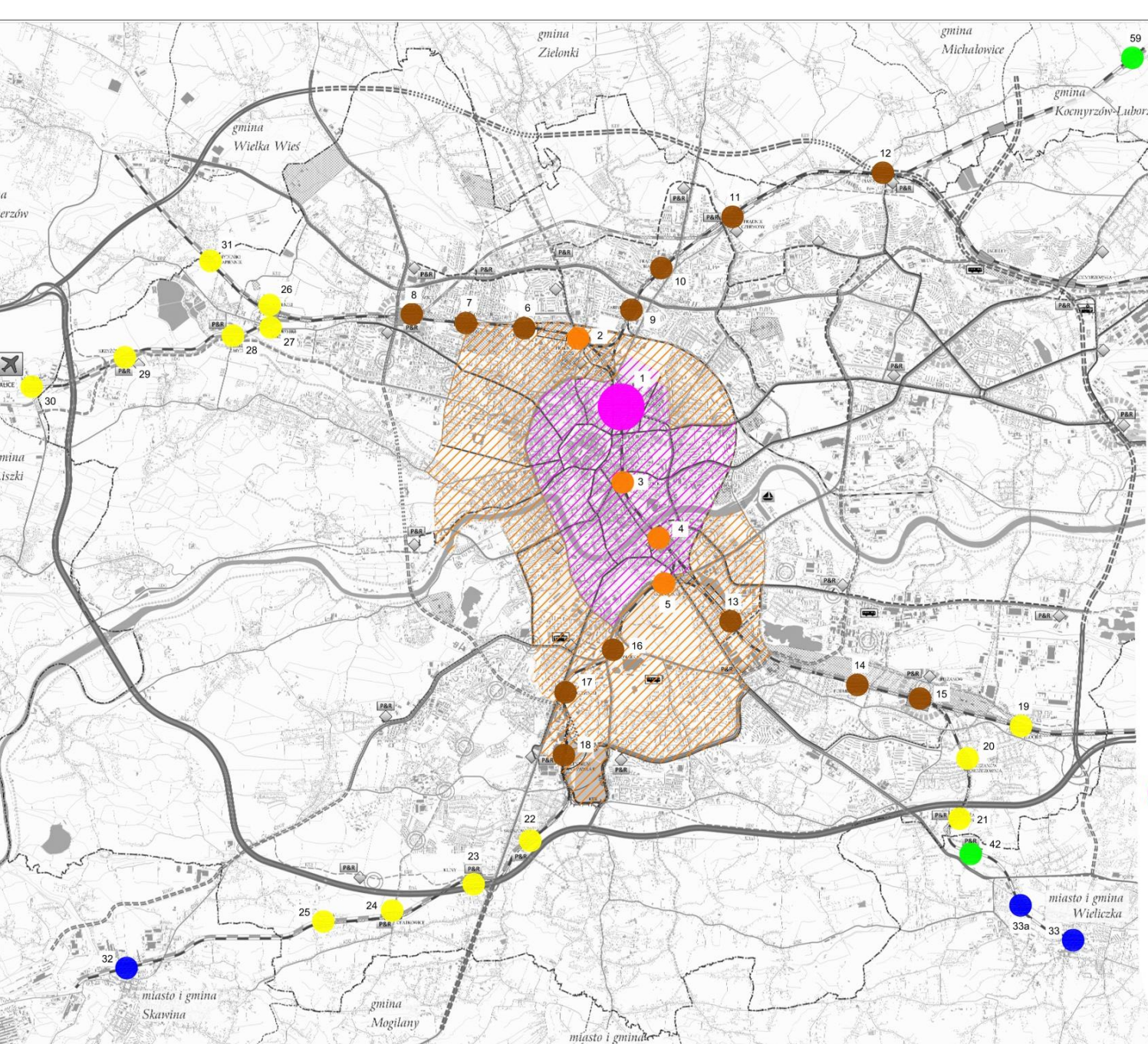
Rys.4.1.4. Rozmieszczenie przystanków SKA na terenie Krakowa - kryterium strukturalne

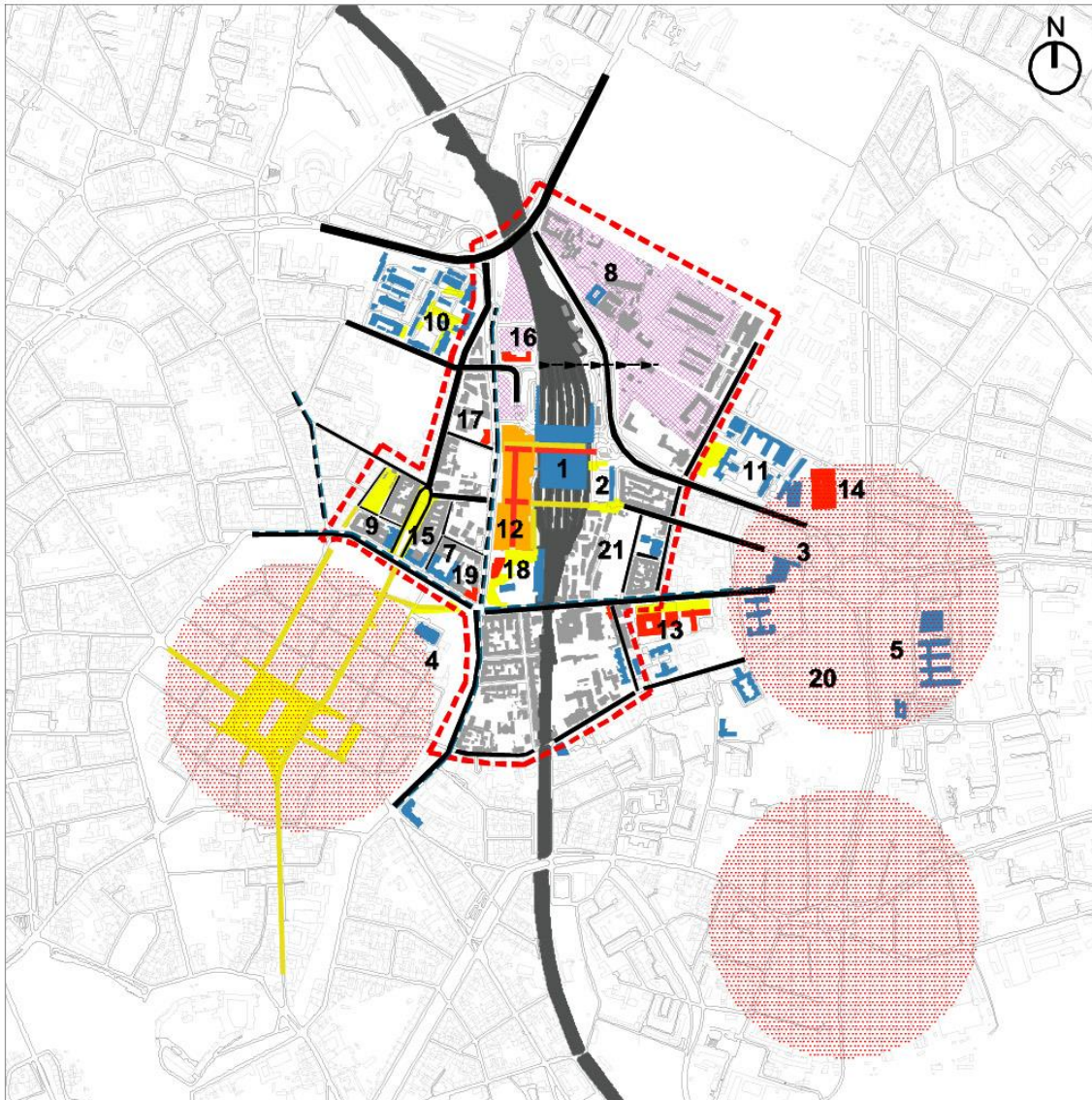
LEGENDA:

- 1 - Dworzec Główny
- 2 - Prądnicka
- 3 - Grzegorzewska
- 4 - Zabłocie
- 5 - Krzemionki
- 6 - Łokietka
- 7 - Głowackiego
- 8 - Bronowice
- 9 - Zabinięc
- 10 - Prądnik Biały
- 11 - Prądnik Czerwony
- 12 - Piastów
- 13 - Płaszów
- 14 - Podmiłów
- 15 - Bieżanów
- 16 - Bonarka
- 17 - Łągowniki
- 18 - Centrum Jana Pawła II
- 19 - Złocięń
- 20 - Bieżanów Drożyska
- 21 - Bieżanów Autostrada
- 22 - Swozowice
- 23 - Kliny
- 24 - Opatkowice
- 25 - Sidzina
- 26 - Mydlniki
- 27 - Uniwersytet Rolniczy
- 28 - Zakłiki z Mydlnik
- 29 - Krzyżówka/Olszanica
- 30 - Balice MPL
- 31 - Mydlniki z Wapiennik
- 32 - Skawina
- 32 a - Podbory Skawińskie
- 33 - Wieliczka Rynek
- 33 a - Wieliczka
- 42 - Wieliczka Bogucice
- 59 - Zastów

- przystanek SKA - obszar centrum miasta (OCM)
- przystanek SKA - obszar śródmieście (OŚ)
- przystanek SKA - obszar osiedla mieszkaniowego w obszarze miasta (OOŚM)
- przystanek SKA - obszar suburbia (OSu)
- przystanek SKA - obszar małe i średnie miasta KrOM (OMA)
- przystanek SKA - obszar eksurbia (OEu)

- centrum Krakowa
- śródmieście Krakowa
- parkingi przesiadkowe Park&Ride

LEGEND (KEY):

 MSQ Border

 Railway

MSQ STREETS:

 With car traffic

 Pedestrian / Shopping

 Streets with tram lines

 Other streets

 Main Public Buildings

 Shopping center

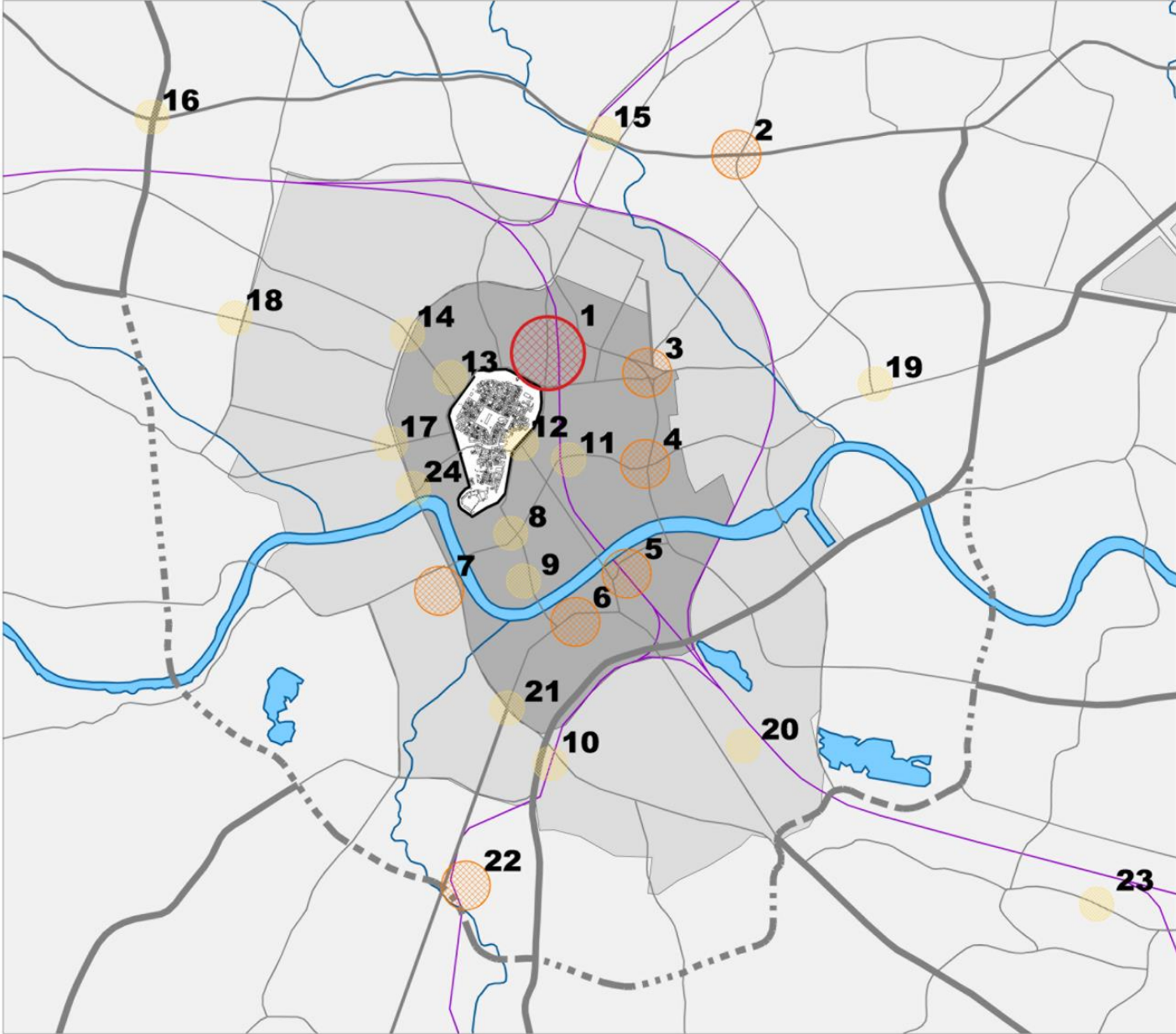
 Comercial buildings

 Urban squares

 Potential area

SCALE 1:35 000

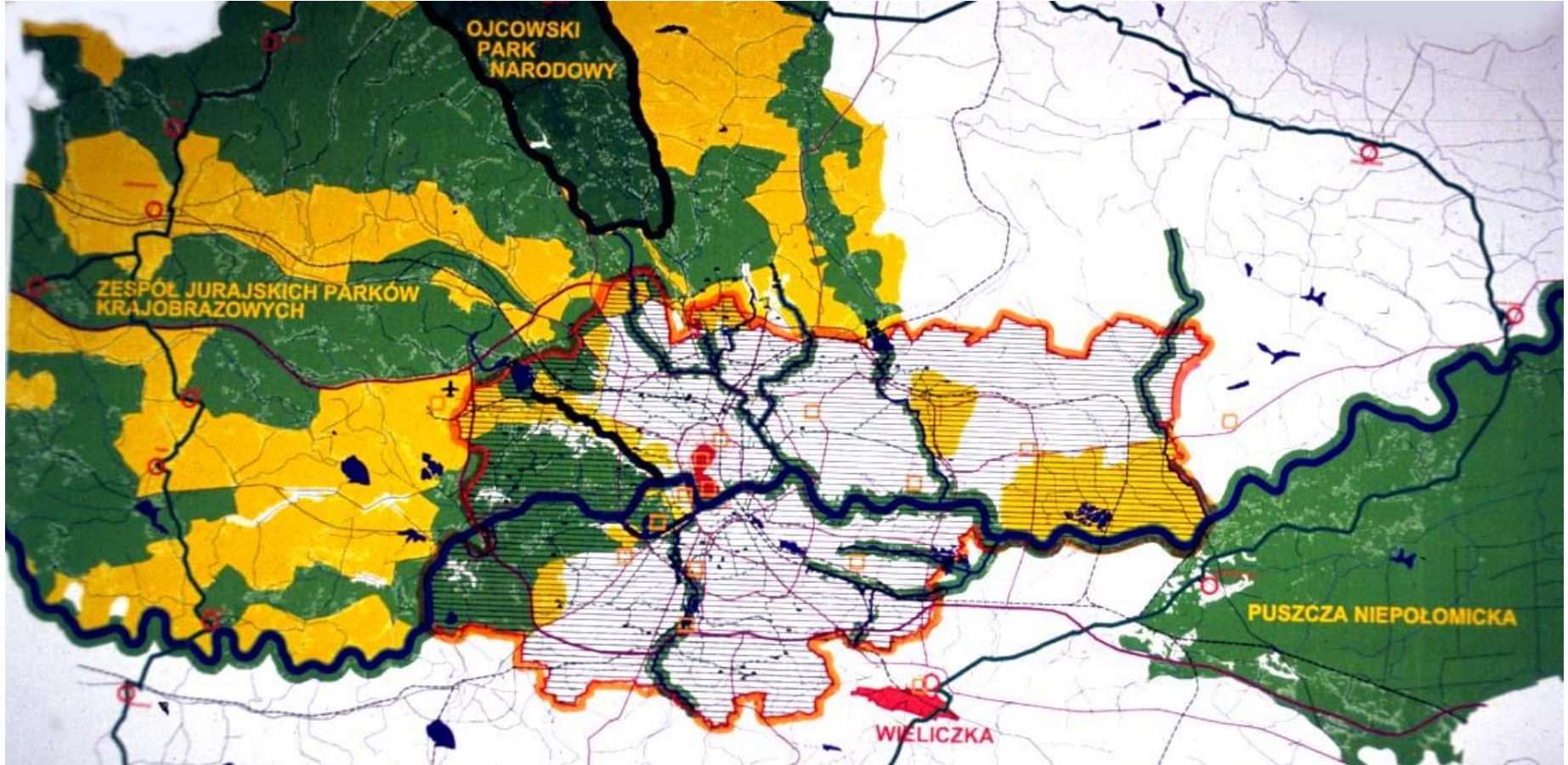

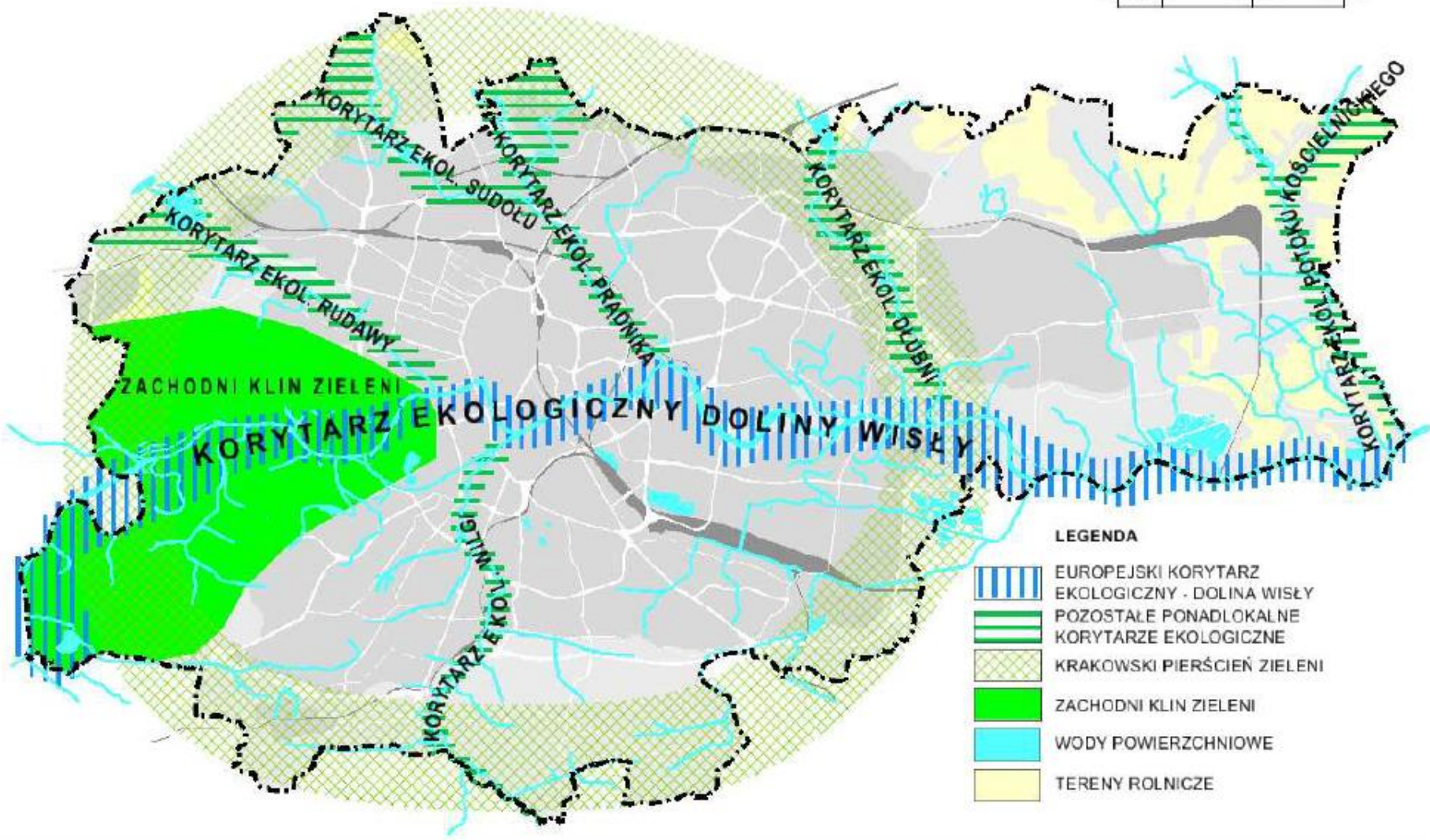
LEGEND:

- 1** Nodes of urbanity
- 2** Major mobility hub -
- 3** Existing nodes
- Roads
- Administrative area
- Inner City
- City Center
- Old town Krakow
- Vistula River
- Railroads
- Balice airport

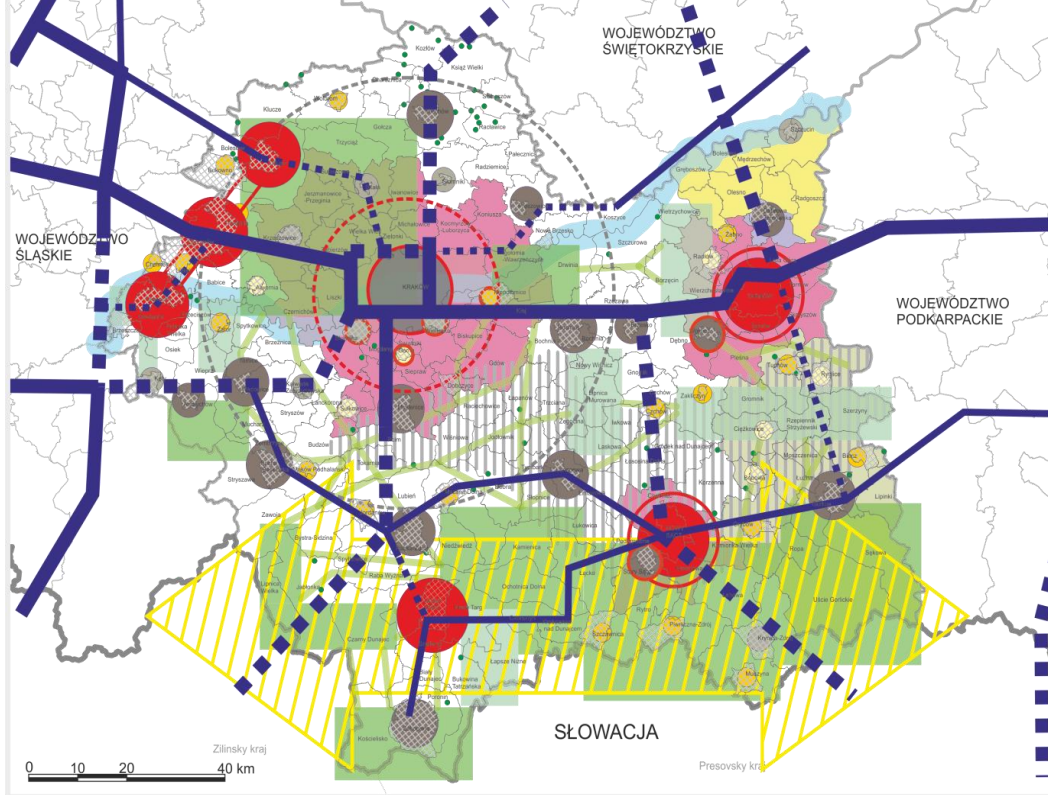

1000m 0 2000m 4000m

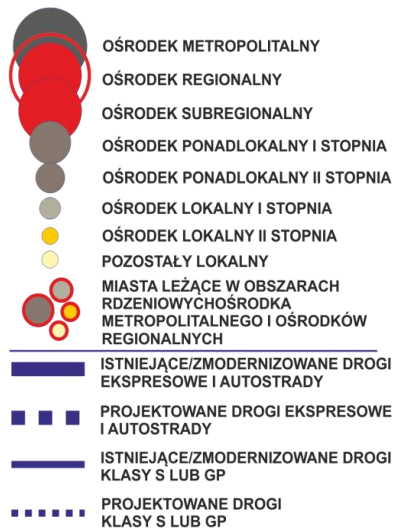

LEGENDA

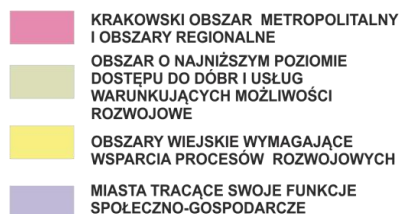
- EUROPEJSKI KORYTARZ EKOLÓGICZNY - DOLINA WIŚŁY
- POZOSTAŁE PONADLOKALNE KORYTARZE EKOLÓGICZNE
- KRAKOWSKI PIERŚCIEŃ ZIELENI
- ZACHODNI KLIN ZIELENI
- WODY POWIERZCHNIOWE
- TERENY ROLNICZE

HIERARCHIA MIAST

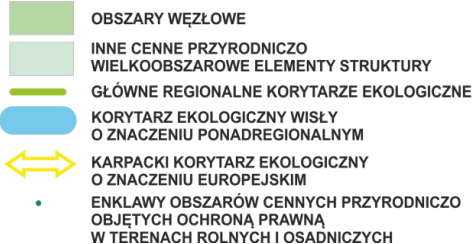
OBSZARY FUNKCJONALNE

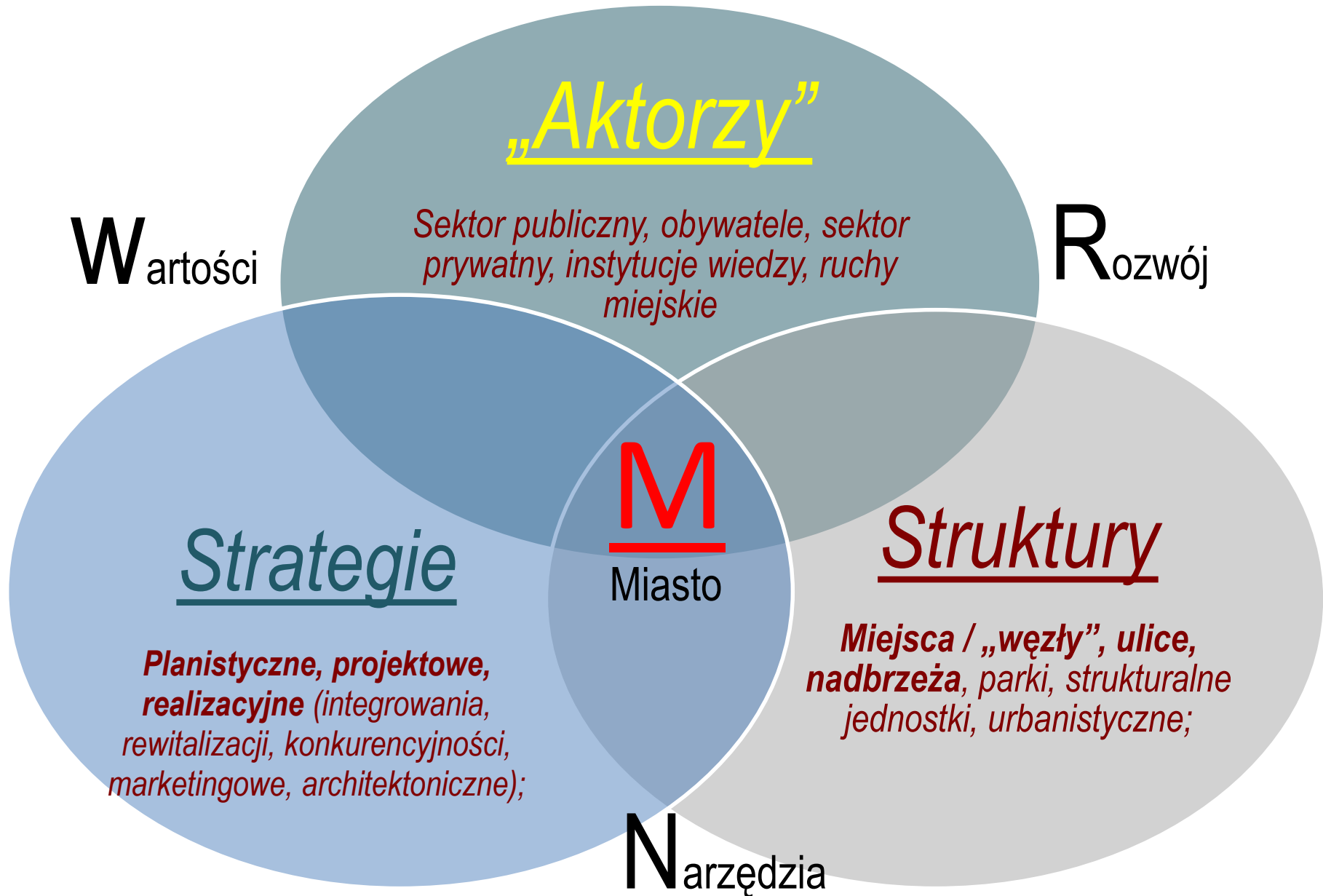
OBSZAR PROBLEMOWY

MODEL STRUKTURY PRZESTRZENNEGO SYSTEMU PRZYRODNICZEGO

Nowy model planowania miast? - Model SAS?

Rekomendacje

1. **Dobre praktyki potwierdzają znaczenie konstrukcji urbanistycznej jako czynnika synergii urb.** Tym samym potwierdzają istotną rolę projektowania urbanistycznego w planowaniu miast (PU jako kluczowe narzędzie definiowania konstrukcji urbanistycznej → synergia planu a sieć przestrzeni publicznych).
2. **Konieczność prowadzenia projektów badawczych i studiów planistycznych poświęconych relacjom: transport a logika formy urbanistycznej**
3. **Znaczenie badań nad zmianami w strukturze przestrzennej śródmieść metropolitalnych** – zwiększanie atrakcyjności przestrzeni śródmiejskiej wzmacnia działanie sił dośrodkowych → osłabianie sił suburbanizacji (także: przeciwdziałanie zjawisku sprawl)

**DZIĘKUJĘ
ZA
UWAGĘ**